

SZÜLETÉSNAPUNKRA: A JUBILEUMI SZÁM ELÉ

A *Socio.hu Társadalomtudományi Szemlét* 2011-ben, 10 esztendeje alapította az MTA Szociológiai Kutatóintézet akkori igazgatója, Kovách Imre. A folyóirat szerkesztőségét az intézet kutatói adták, a főszerkesztő Dupcsik Csaba lett. A szerkesztőség összetétele az elmúlt 10 évben lényegében alig változott, a kezdetektől a szerkesztőség tagja Csizmady Adrienne, Csurgó Bernadett, Dupcsik Csaba, Kovács Éva, Kovács Mariann, Kristóf Luca, P. Tóth Tamás és Takács Judit. Hajdu Gábor és Megyesi Boldizsár 2012-ben csatlakozott a szerkesztőséghez és 2018–2020 között Szikra Dorottya is segítette a szerkesztőség munkáját.

Az arculatot Kovács Mariann tervezte, aki a mai napig gondoskodik a tördelésről, valamint arról, hogy a megjelenés esztétikus is legyen. Az első két évben – a kitűzött céllal összhangban – a megjelenő írások főként recenziók, konferenciabeszámoló, vitairatok, problémafelvetések, szakmai interjúk, kutatási beszámoló voltak a társadalomtudományok területéről, ekkor még nem jelentek meg szaktanulmányok a folyóiratban. Ugyanakkor a kezdetektől doktori téziseknek is helyet adtunk, hozzájárulva ahhoz, hogy a pályájuk elején lévő kutatóknak egy effajta publikációs felületet is biztosítsunk. 2013-ban – a 3. évfolyammal kezdődően – döntött az akkori szerkesztőség úgy, hogy szaktanulmányok megjelentetésére is vállalkozik, bár a tanulmányok aránya ekkor még elenyésző volt a recenziók, az egyéb tudományos és ismeretterjesztő írások számához képest. Ebben és az ezt követő évben azonban világossá vált, hogy a folyóiratnak legalább akkora – hacsak nem nagyobb – hangsúlyt kell fektetnie arra, hogy szaktanulmányokat is nagyobb arányban megjelenessen. Természetesen a tanulmányok megjelenésének a kezdetektől fogva feltétele volt, hogy két független felkért bíráló kettős vak bírálatán essenek át, illetve ezt követően két szerkesztő is szerkessze. Az utóbbi években már a szaktanulmányok adták egy-egy szám nagyobb részét. 2013 és 2020 között évente egy angol nyelvű különszámot is megjelentettünk, többségében tematikus számként (pl. *The social meaning of food, Labour relations and employment policies in times of volatility*) és részben vendégszerkesztők bevonásával. 2021-től a rendszeres angol nyelvű különszám megszűnt, de igény esetén továbbra is lehetőséget biztosítunk angol nyelvű különszám megjelentetésére vendégszerkesztők számára pályázati formában.

2014-ben a szerkesztőség úgy döntött, hogy a főszerkesztői feladatokat „megosztva” egy-egy évig más-más szerkesztőségi tag lássa el. Dupcsik Csabát 2014 júliusától éves rotációs rendszerben az alábbi sorrendben követték a főszerkesztők:

- 2014. július 1. – 2015. június 30. Kristóf Luca
- 2015. július 1. – 2016. június 30. P.Tóth Tamás
- 2016. július 1. – 2017. június 30. Csurgó Bernadett
- 2017. július 1. – 2018. június 30. Megyesi Boldizsár
- 2018. július 1. – 2019. június 30. Hajdu Gábor
- 2019. július 1. – 2020. június 30. Kristóf Luca
- 2020. július 1. – 2021. június 30. Csurgó Bernadett
- 2021. július 1. (– 2022. június 30.) Megyesi Boldizsár

Ez egyben azt is jelenti, hogy nem egy főszerkesztője, hanem inkább egy főszerkesztői testülete van a lapnak. Ugyanígy 2014 volt az az év, amikor megjelent az első magyar nyelvű tematikus szám, melyet aztán továbbiak követtek. Az évek során már három az ESS adatfelvételi hullámaihoz kötődő különszámot jelentettünk meg. A teljesség igénye nélkül a további különszámok témái között szerepel a **szexualitás társadalomtudományi elemzése**, a **társadalmi integráció**, és különszámként jelent meg egy-egy ünnepi kötetünk **Neményi Mária köszöntésére**, majd két évre rá **Szalai Júlia köszöntésére**.

A szerkesztőség szakmai munkáját szintén 2014 óta szerkesztőbizottság is segíti. Tagjai: Albert Fruzsina, Bodó Julianna, Csoba Judit, Feleky Gábor, Kovách Imre (elnök), Kuczsi Tibor, Oláh Livia, Péli Gábor, Sik Endre, Székelyi Mária, Tardos Róbert.

A szerkesztőség nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a *Socio.hu* egy modern, technikailag, módszertanilag és tartalmilag egyaránt naprakész, a nemzetközi folyóirat-sztenderdeknek megfelelő lap legyen. A folyóirat tanulmányai 2015-től DOI (*Digital Object Identifier*) azonosítót kapnak. A folyóirat, összhangban a tudományos eredmények szabad hozzáféréseinek növelése célkitűzéssel a kezdetektől *open access* formában működik, ennek keretei a *Sherpa Romeo open access* adatbázisban is rögzítésre kerültek. 2019 óta az OJS (*Open Journal System*) folyóiratkezelési rendszer támogatja a szerkesztőség munkáját, és erősíti a lap professzionalizálódását. A folyóiratot az MTMT és a Matarka indexeli, és a REAL archiválja. A *Socio.hu Társadalomtudományi Szemle* elérhető a CEEOL (*Central and Eastern European Online Library*) platformján keresztül is. Célunk a láthatóság és elérhetőség növelése a nemzetközi tudományos mezőben és ezzel párhuzamosan megerősíteni és támogatni a magas színvonalú anyanyelvi tudományos diskurzust.

Igyekszünk aktívan részt venni a tudományos élet egyéb fórumain is, az elmúlt 10 évben több a Társadalomtudományi Kutatóközpontban megrendezett hazai és nemzetközi workshopon jelentünk meg szervezőként és lehetséges publikációs fórumként, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy ezzel is növeljük folyóiratunk reputációját és ösztönözzük a kollégákat a szakmai párbeszédre, amely alapja lehet folyóiratcikkeknek vagy akár különszámoknak is. Egy ilyen workshopra épült 2017-ben a *Civil Society and Social movements in the changing Democracies of Central and Eastern Europe* különszám és a jubileumi szám gerincét jelentő *A gondoskodás(hiány) szociológiája* különszám alapjait is egy szekció adta a *Szociológia egy sikeres évszázad előtt?* konferencián. Szintén egy konferenciára épült az *1944 és a magyar társadalomtudományok különszámunk* is. Habár a gyors profilváltás következményeként ma már a lektorált folyóiratcikkekre koncentrálnak leginkább, továbbra is fontosnak tartjuk a tudományos közéletbe való bekapcsolódást, szakmai viták és párbeszéd kezdeményezését kurrens, a szakmát és a tágabb közönséget egyaránt érdeklő kérdésekben. Ezért például 2020 elején *Látjuk-e, mi jön? A koronavírus-járvány hatása a magyar társadalomra és társadalomkutatásra* címmel egy körkérdést intéztünk kollégáinkhoz, amelyre 45-en válaszoltak egy-egy rövid írás formájában.

A fentiekből úgy tűnhet, hogy egy tudományos lap szerkesztése száraz és unalmas munka, de ez nem így van. Alapvetően magyar nyelvű lapként személyes, élő kapcsolatunk van a lektorokkal, szerzőkkel és az olvasóinkkal. A *Socio.hu*-val való munka folyamatos egyeztetés és párbeszéd egymás között arról, hogy mi jelenjen meg és kit kérjünk fel lektorok. Szoros kommunikációt folytatunk a szerzőkkel is, hogy hogyan lehet jobban, precízebben megfogalmazni az eredményeket, biztatjuk és támogatjuk őket, hogy a kéziratok ne maradjanak félben az asztalfiókban. Ennek eredményeként az elmúlt 10 évben 475 írás jelent meg a folyóiratban, amiből 239 a szakcikkek száma és közülük 59 angol nyelvű tanulmány.

A minél szélesebb nyilvánosság elérése és egyfajta közvetlenebb kommunikáció kialakítása érdekében a *Socio.hu Társadalomtudományi Szemle* saját Facebook oldalán keresztül is informálja a potenciális

olvasóközönséget a folyóirat legfontosabb eseményeiről (körülbelül 1300 követővel). A folyóirat honlapjának látogatottsága is folyamatosan nő, 2020 során valamivel több mint 10.000 letöltést kezdeményeztek olvasóink a honlapról.

Jubileumi számunkban többféle módon is igyekszünk áttekinteni és keretezni a folyóirat elmúlt éveit. Soós Sándor: A *Socio.hu Társadalomtudományi Szemle* folyóirat pozíciójának feltérképezése a hazai társadalomtudományi folyóiratok kontextusában című tanulmánya a tudománymetria eszközeivel elemzi és helyezi el a magyar társadalomtudományi mezőben a *Socio.hu*-t. A tudománymetriai elemzésen és a jelen előszóban felsorolt „száraz” statisztikai adatokon kívül a jubileumi szám tartalmazza Dupcsik Csaba: Ivan Ivanovics géppuskája, avagy az alapító főszerkesztő fél-szubjektív visszatekintése a *Socio.hu* első tíz évére című esszéjét is (melyhez ezúton is jó szórakozást kívánunk). A jubileumi számban ezen kívül igyekeztünk minél több olyan műfajt megjeleníteni, amely az évek során a *Socio.hu*-ban helyet kapott. Takács Judit szerkesztőnk szerkesztette A gondoskodás(hiány) szociológiája című tematikus blokkot, amelyben 7 lektorált tanulmány és 2 esszé kapott helyet.

Belépő rovatunkban Gábrriel Dóra idősgondozók élettörténeteiről szóló doktori disszertációjának téziseit olvashatják. Kitekintő rovatunkban örömmel közöljük Szalai Júlia különleges esszéjének, A dal diadalának második részét. Szomorú aktualitás ugyanakkor, hogy éppen a jubileumi számunkba került a magyar szociológia egyik nagy alakja, Vitányi Iván munkásságának szentelt In Memoriam cikk. A 20. század hangja gyűjtemények között pedig ezúttal A.Gergely András kutatásainak gyűjteményét mutatjuk be.

Köszönjük szerzőinknek, pótolhatatlan munkát végző lektorainknak és nem utolsósorban egyre gyarapodó számú olvasóinknak, hogy velünk tartottak az elmúlt tíz évben! Folytatása következik.